

Izhaja vsak četrtek
ob 11. uri dopoldna.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K., za druge
dežele izven Avstrije
6 K.

Rokopis sprejema
„Narodna Tiskarna“
v Gorici, ulica Veterinarij 1. 3.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Naloga duhovščine v sedanji družbi.

V.

Duhovščina je vedno politikovala.

Duhovščina sveta dolžnost je, braniti pravice sv. vere in cerkve. Duhovniki so vojščaki Kristusovi in kot taki morajo vedno neustrašeno stati na braniku vere in cerkve. In ker se dandanes v državnih zborih razpravlja o zadevah vere in cerkve, mora biti duhovščini mar tudi volitev, mora ljudstvo poučevati in združevati v krščanskem zmislu. Kedarkoli pa duhovnik nastopi v javnosti, med ljudstvo v obrambo vere in cerkve, pravijo da politikuje. Tako je bilo vedno in je. Zgodovina katoliške cerkve nam jasno kaže, da je duhovščina vedno (v zmislu nasprotnikov) politikovala, ker je v javnosti nastopala za koristi vere in cerkve. Navajati hočemo samo nekatere zglede iz zgodovine.

V četrtem stoletju se je Arijeva kriva vera posebno razširila. Bizantinski cesarji krivevere niso samo branili, marveč so naravnost zahtevali od škofov in duhovnikov, da jo sprejmejo. Cesarji so jo proglašili kot državno vero. Ker so sv. Manazij, sv. Bazilij in drugi cerkveni očeje se temu javno ustavljali in se bojevali proti krivoverstvu, bili so pregnani, pregnani s škofovskih stolic, ker so politikovali.

Ker je cesar Teodozij v svoji razjarenosti ukazal prebivalce mesta Tesaloniki pomoriti, prepovedal mu je sv. Ambrožij vstop v milansko stolnico. Zahteval je, da opravi javno pokoro in zadosti cerkveni postavi. Ker je škof Ambrožij javno grajal dejanje cesarske oblasti in podvrgel cesarja zapovedani cerkveni javni pokori, očitali so mu, da politikuje.

Papeži Leo IX. (Gregor III.), Aleksander III. in Inocencij III. in mnogi drugi srednjega veka so v dolgotrajnih bojih branili svobodo cerkve proti nemškim cesarjem, ki so na kvar verskemu življenju si prisvajali razne pravice v

cerkvi. O njih govore in pišejo, da so politikovali.

Nadškof Tomaž Beket se je v 12. stoletju ustavljal svojemu (angleškemu) kralju Henriku II., ki bi bil rad po svojem zapovedoval cerkvi. Ker se je nadškof ustavljal stari navadi, ki je bila ravno ta: cerkvene pravice zatirati in cerkev po možnosti odirati, nakopal si je smrtno sovraštvo svojega kralja, češ, da politikuje.

L. 1871 po dokončani nemško-francoski vojski, je knez Bismarck začel na Pruskom takozvani „kulturni boj“. (Sovražniki katoliške cerkve namreč vedno v starji rog trobijo in trdijo, da katoliška cerkev oliko in omiko zatira in napredek zavira. Omika se pa po latinski reči „kultura“.) Kulturni boj je torej boj zoper katoliško cerkev, ki baje zavranjuje omiko in napredek. Nove postave so jemale katoliški cerkvi najsvetejše pravice; Bismarck je hotel katoličane v Nemčiji katoliški cerkvi izneveriti. Proti takim krivicam so vstali kat. škofje in duhovniki, vzbujali, poučevali ljudstvo ter je združevali v obrambo vere in cerkve. Nemška vlada je zapirala škofe in duhovnike, očitajočo jim, da politikujejo. Nemški cesar je v svojem odgovoru na papeža škofe imenoval puntarje, in katoličane, ki so se novih postav branili, državi sovražno stranko. Ker so javno branili svobodo cerkve nasproti državnemu nasilju, so politikovali.

Tako je bilo in tako je. Ako duhovščina izpoljuje tudi v javnosti svojo dolžnost, proti nasprotnikom cerkve branii vero in cerkev ter ponuduje ljudstvo, pravijo, da politikuje. V tem smislu je duhovščina politikovala in bode vedno politikovala, ker je to njena dolžnost.

Ako pa liberalci toliko vpijejo proti politikovanju duhovščine, je pač ravno to najbolji dokaz, da duhovščina tudi v tem vrsti svojo dolžnost. Star turški predgovor pravi: „Ako hočeš vedeti, ali se veseli ali žalosti kake stvari, poglej v oko tvojega nasprotnika.“ Ako bi se

katoličani vedno ravnali po tem pregovoru, bi se ne dali slepiti po liberalnih publikah, češ, duhovnik nima s politiko nič opraviti! Kajti sovražniki katoliške cerkve se ravno javnega delovanja duhovščine najbolj boje in zato delujejo z vsemi močmi, da bi preprečili javno delovanje duhovnika. Toda duhovščina je delovala in bo, ker je baš to njena naloga sosebno v sedanji družbi.

I. D.

Proti nepoštenemu sumnjenju.

Vsakemu je znano, kako je vrgledno in neumorno delovanje krškega biskupa dr. Mahniča v vsakem oziru povzdrnilo kulturno življenje na Kvarnerskih otokih, izročenih njegovi dušno pastirški skrbi. On je uvedel novo življenje v te zapušcene kraje. Začel se je krepki verski preporod in plodonosne narodnogospodarske ideje, ki jih je ta vneti škof prinesel v svojo škofijo, so povsod rodile koristno društveno organizacijo, ki kaže že svoje lepe uspehe. Zato mu je ljudstvo z vso duhovščino vdano v res sinovski ljubezni. Pa ker je dr. Mahnič nastopil tudi kot branitelj slovenske liturgije, so ga Italijani začutili in ga črnijo neprehnomu na Dunaju in po italijskih listih. Povodom škofovske konference v Rimu zaradi glagolice so pa razni slovenski in hrvaški listi začeli napadati papeža, in zdaj so Italijani tožili dr. Mahniča, da je on kot „panslavist“ odgovoren za te napade v liberalnih listih, ker so to baje glasila njegove duhovščine. Res je nikdar ni bil noben škof bolj krivično osumnjen, in ko je celo „La Voce Cattolica“ imenovala puljski list „Omnibus“, ki je grdo pisal o sveti Stolici, imenovala z denunciatoričnim nimenom ta list „glasilo duhovščine in škofije krške“, se je obrnil dr. Mahnič do svoje duhovščine, naj mu jasno odgovori, ali odobrava tak način pisanja.

Odgovor, ki so ga objavili duhovniki krške škofije, je krasen spomenik

njihove plemenite duše in bratske edinstvi. Podpisali so ga vsi — od prvega do zadnjega. V tem odgovoru, naslovjenem na dr. Mahniča, citamo:

Zadnji čas, odkar se je po Tvojem trudu in prizadevanju kot marnega in vztrajnega boritelja za ime in resnice katoliške cerkve, tudi po naši mali škofiji pričel budit katoliški duh in življenje, ko smo se pričeli mi svečeniki in z nami večina naših vernikov, pokoreč se Tvojim svetom in ravnajoč se po primeru Tvoje resnično apostolske vneme po navodilu blagega spomina Leona XIII. in srečno vladajočega Pija X., bilo v verskem, bilo v socijalnem življenju pričeli urejevati in prenavljati, in ko so prišle na svetlo mnoge dozdaj izveličavne ustanove tega truda za povzdrigo verskega življenja in za vblaženje sedanje mržnje naroda, ne neha neprijatelj, ki se kaže tuintam kot svetel angel, da tako lažje zapelje v greh nevedne, obsipavati posebno v novinah najprej Tebe in potem po vrsti nas v vsakovrstnimi klevetami in kaže našo škofijo svetu, ki ne poзна naših razmer in prilik, v taki luči, kakor bi vladala v njej največja nereditost in brezvladje in bi se duhovniki ne zmenili za drugo, kakor za hrvaško politično agitacijo! Najbolj nas objednem s Teboj po krivem in hudobnem dolže radi agitacije proti latinskemu, liturgijskemu jeziku, medtem ko lahko vsakdo, kdor pozna našo škofijo, izpriča, da se med nami o tem komaj govorí, ker smo preprčani, da si Ti vse, v kolikor je primerno in pametno, razložil sv. apostolski stolici. Ti, katerega napadajo zdaj liberalci vsled Tvojega popolnoma katoliškega postopanja, si isti, katerega so še pred malo leti isti nazivali fanatičnega latina in obsipali z zasmehovanjem.

Liberalne in od prostozidarjev nadahnjene novine, ki se tiskajo po naših krajih v italijskem jeziku, neprestano razpravljajo o liturgijskem jeziku, a gotovo ne z namero, da bi s tem koristile cerkvi. Hrvaške novine, kamor pišejo

že v nebesih! — — Pa kako, da bi v nebesih ne bilo ne svitlobe, ne sonca, ne lune? Saj pravijo, da je tam velika svitloba? Morda sem pozabil oči na pravem svetu?

Tu vstopita dva mlada gospodiča in odprieta vetrnice. Zdaj si je jeli meniti oči. In ko zagleda ta lepa, mično oblečena mladenica, in posteljo z „nebom“ (balduhonom) in to krasno sobo, vso s svilo prevlečeno, mislit je, da sta angela. Pobožno se dvigne, prikloni ter reče:

„Hvaljena in češčena bodita, lepi rod in lepa družba! Gospoda angela, naj ubijejo še myjo ženo in otroke, da pridejo hitro v nebesa tudi oni!“ Motilo ga je pa, ko mu prineso njegov zakrpani jopič in strgane bedrenice in zamazano obuvalo; zato reče:

„O kaj pa je to! Saj sem bil zmerom poštenjak; le enkrat sem bil ukradel gospodu nekaj meric žita; pa vrnit sem jih hitro in se pokoril za to; zekaj me hodač izgnati iz tega lepega kraja?“

Moral se je obledi rad zli nerad. Peljejo ga zopet pred kneza. Zdaj je spoznal, da je še živ. Jokajoč se spusti na kolena k njegovim nogam in prosi milosti — ne toliko za se, bolj pa za

LISTEK.

Rusce za glavo!

Spisal prof. K. Skotti.

(Konec).

Barnaba ukaže našteti kmetu denar, kot je bilo izgovorjeno.

Kmet pa se je umikal in izgovarjal ter branil ga sprejeti, češ: „Le ohranite ga, gnadljivi gospod. Če sem bil vedel, da ste vi, nisem bil zahteval plače. To in še drugo storim zastonj, kakor mi ukaže, gnadljivi gospod.“

„Ne, Barnaba noče milosti oduboča. Barnaba ni ropar in noče zasluziti, da bi se moral sam obesiti.“

Vsaka beseda mu je bila nož v srce; mrazčalice in molnje so ga izpreletale.

„Zdaj pa hoče Barnaba nazaj, kar ti je bil dal. Denar si prejel, daj nazaj zastavilo.“

Ubožec je bil v smrtni sili. Ni se mogel več domisliti, kam je bil spravil zaporno. S tresočimi rokami preide vse žepi; naposlед jo dobi ter jo izroči knezu.

Vsi dvorjani so obstali vzpriča tega knežjega dejanja ter bili zamišljeni. Knezu

je šlo na smeh, ali držal se je resno. Naposlед reče:

„Se dve reči sem ti dolžan: večerjo in prenočišče.“

Ukaže torej prnesti mizo in dve stolici ter posadi kmeta sebi nasproti. Oni je mislili, da ga hočejo zastrupiti in branil se je, češ: da ni lačen in da niko ne sedi pri jedi. Ker ni šlo drugače, pa je menil, da mu je dovolj, če ima malo kruha in sira in vrč vina — pa tam pri kaminu.

Toda nič ni izdalo: morsel se je udati ter prisesti k mizi. Knez veli dvoranom, naj mu strežejo. Zdaj ga je jela dišava prijetno šegetati po nosu, in jel je premišljevali: „Na vsak način me zdušijo, ali prebodejo, ali ubijejo, pa naj sem izlakotovan ali sit. Preudari torej, glava moja — ko treba že umreti — da vendar ni tako hudo, če umrje kdo polnega kot praznega želodca.“

Pokusil je in šlo je; jel je tudi piti, ko mu je natočil točaj močnega malvazijca, in zdaj ni mislil več na smrt.

Zdaj je jel blebetati o svoji ženi kot Don Kihote o Dulcineji. Bila je — pravi — tako lepa, da je moral večkrat muhe odganjati od nje. Zob sicer nima več, ali dlesna ima tako trda, da zveči

redklo kot najfinjejni sir. Pridna tkalka je in prede bolj fino kot druge, in dela o priliki tudi z motiko in lopato kot možaki. Klobasal je tako razne stvari, Barnaba in druge dvorjane pa je lomil smeh.

Točili so mu in mož je pil. Hotel je izprazniti kozarec do cela, ali vino mu je kapljalo po telovniku (če ga je imel). Kmalu mu je jela glava omahovati, v gorovu se je sumljivo nagibal, in razumel ni niti sebe, niti drugih. Ko ni več poznal nikogar, ukaže ga knez nesti na posteljo, ki je bila med vsemi najbolj olepljana in mehka.

Spal je trdno do poznega jutra. Ko se vzbudi, ni videl svitlobe; kajti zatvornice so bile trdo zaprte. Povsod je čutil, da je vse prav mehko in da so najfinje rjuhe, pa si je nategoval prav zadovoljno noge in brcal, pa je potipjal z rokami gladke odeje in si mislil; „Kje pa sem? Nemara pa da le sanjam.“ Ali ko se je včipnil, je zaupil: ac! In vedel je, da ne spi.

Zdaj se domislil vsega, kar se je bilo zgodilo sinodi. Morda pa sem umrl? Morda me je dal Barnaba umoriti za one zlobne govore. Naj! Ta baraba ni pomislil, da pridem zaradi svoje poštenosti in pravičnosti v nebesa. Da, najbrže sem

ljudje bolj all manj liberalnih načel, izvane po tem načinu pisanja o tej stvari, razpravljajo isto in branijo svoj staroslovenski liturgijski jezik z razlogi svoje narodnosti. A ker so pričele v zadnjem času italijanske novine, ki se ponašajo s katoliškim imenom in naslovom, kakor "La Voce Cattolica", "L'Amico" in celo "La Civiltà Cattolica", pisati o liturgiskem vprašanju, a ne tako, kakor je primerno novinam, ki se bore za katoliško stvar, ampak po vzgledu italijanskih novin, in te celo v nekaterih krvih trditvah nadkriljujoč (da je n. pr. v naši škofiji 80 odstotkov Italijanov in 20 odstotkov Hrvatov) se niso upirale tudi omenjene hrvatske in slovenske liberalne novine, ob prilikih takega pisanja po italijanskih novinah in njim odgovarjajoč, napadati katoliško ime, sveto Stolico, papeža in ostale, ki se baje brigajo za napredok Italije, a ne katoliške cerkve — in pričele so očitno pripomoreči razkol! Nikogar ni, ki bi to hvalil, ampak obsoja vsak iz dne duše, in že v hrvatskih katoliških novinah so prejeli tli liberalni listi zasluženi odgovor.

Nato odgovarjajo na posamezne liste ter jih obsojajo in dvigajo svoj glas za dobro ime in v obrambo svojemu škofu. Vse hujškanje liberancev ni torej niti najmanj vplivalo na krško duhovščino, kakor en mož stope ti vrli bojevnik v edinstvu s svojim škofov ter delajo nemorno za blagor svojega ljostva.

Dal Bog, da ta krasni zgled odpre oči tudi ostalim hrvatskim školjam!

Mladina in tobak.

Čital v izredni učiteljski konferenci dne 17. dec. 1905. pri Sv. Luciji ob Soči F. Š.

(Dalje.)

Kajenje škoduje najbolj mladim ljudem, ker niso še dovolj razviti. Kajenje je strup in ta strup vpliva jako pogumno na želodec, pljuča, srca in sploh na celo človeško truplo. To je pravi črv, ki noč in dan gloje in izpodjeda kořenine človeškega življenja. Tobak je drugi največji sovražnik človeške sreče, ker uničuje človeka, kar mu je najdražje — duševno in telesno zdravje.

Komur življenje je mar,
Piti, kaditi nikar. —

Naj vam navedem en vzgled, ki vas bude morda prepričal o resničnosti mojih besed. "Ruski general in minister pričoveduje v časopisu zoper zlorabo tobaka: Ko sem zapustil svojo službo, so bile moje oči jako slabe in roke so se mi tresle, a nisem si mogel raztolmačiti, odkod bi bilo to prišlo. Da so ostatele moje oči, sem pripisoval temu, ker sem mnogo delal pri luči. Podal sem se v pokoj in upal, da bo pokoj vze odstranil te neljube prikazni, kajti nisem še štel 50 let. Ali skozi tri leta sem zastonj čakal zboljšanja, in pogum mi je vpadel. Skozi 34 let sem namreč prav močno kadil. Razne okolščine so me prisilile, da sem se kar naenkrat odpovedal kajenju. A hitro sem zapazil, da se mi roke več ne tresajo, in v šestih mesecih so bile tudi moje oči zopet zdrave in vid prav dober".

Rabo tobaka vam vsak pameten človek odsvetaže z ozirom na to, ker tobak preveč prazni mošnje, vzbuja

svojo ubogo ženo in male otroke. Priznal je, da je velik trapez; da mu je kar tako ušlo, da je izrekel toliko sramotnih stvari tako dobremu in radodarnemu, usmiljenemu in pregnadljivemu gospodu; da je pač zasluzil, da bi ga razsekali na kose; ali vendar pa prav lepo prosi, da bi imel, ko — žal — še ni umrl, še daže cel ostati.

Barnaba se mu prijazno nasmehlja. Podá mu listino in reče: "Idi s tem pismom k finančnemu ministru mojega brata, in vrnejo ti vrtič."

Potem mu vroči še mošnjo denarjev in reče:

"Sinoči ti je dal izgovorjeno plačilo vitez, ki si ga izpeljal iz gozda; danes pa ti da to usgrado knez, ki si mu bil poslužil."

Knez ga prijazno odslovi; seveda mu ni bilo mar za poboljšanje, ampak le za burko in šalo. Kmet odide.

Dokler ni bil z grada, je dvigal visoko noge kot bi stopal čez ogenj. Slišal je namreč, da so po gradovih skrivne volje jame; in strepel je pri vsakem koraku, ker se mu je zdelo, da se tla gibljejo pod njim.

Ko je pa bil zunaj, spusti se v dir in tekel je, tekel; niti ozri se ni, dokler

strasti, ki ga vedejo na slaba poto in zlasti, ker je tako poguben ljubemu zdravju. "Ali ne stori tedaj oče prav, ko svojemu sinu šibo mesto pipe pokaže". Mladenič, ki se tobaku ne privadi, bo zlata vreden mož; in kdor mladeniču tobak zabraní ali ga odvadi, boljše delo storí kot bi mu kmetijo kupil". To so zlati nauki največjega slovenskega škofa Slomšeka. Zapomnite si jih dobro, vi starši, in jih uresničujte na svojih otrocih.

Obveljati bi moralo to načelo povsod: otroci in sploh nedorasli ne smejo kaditi, drugače sami sebe morijo. Kdor do sedaj ni kadij, naj se ne loti; tako skrbi za zdravje in prizanaša tudi svoje mošnje. Imejte vedno na umu besede našega pesnika Stritarja:

Pitje in kajenje
krajša ti življenje. —

Anglija je vzor moderne države. In po pravici se je stavila v zgled vsem drugim državam. Nobena država se toliko ne potrdi za resnično rešitev socialnega vprašanja kakor Anglija. Prednjači pa tudi vsem v skrbi za mladino. Na Angleškem in v Zjednjenih državah ameriških so izdali zakon, da se ne sme prodajati in oddajati tobaka mladini izpod 14. leta. Kdor bi to prepoved prelomil, kaznovan bi bil z denarno globo, ali bi pa moral v zapor. Dobro veda, da je od mladine odvisna vsa sreča države, posvečujejo omenjene vlade vsa skrb dobri vzgoji mladine.

Povsod uvidevajo važnost dobre vzgoje. Ali zaman iskali dobre vzgoje pri materi, ki hčerko pošilja po žganje in ji pomaka vanj kruh; ali dokler oče dovoli sinu pipi in mu celo tobaka napravi. Dokler ne izgine iz naših hiž žganje in tobak, tar se jima vsaj mladina ne odpove, ne moremo govoriti o pametni vzgoji. Nobena šola ne bo popravila mladeniča, ki očetu denar krade in ga za tobak daje, niti hčere, ki rada žganje pije. Tu se zgani starši, tu zastavi šola in cerkev uplivno besedo, da reši mladino, naše narodno upanje.

Toda, kjer kadi samo mož, je le ena nesreča v hiši; kjer kade pa tudi otroci, tam so na stežaj odprta vrata vsem nesrečam. Nekateri starši so preveč popustljivi svojim otrokom, zlasti oče se rad pojgra s svojim sinčkom in mu sam potiske smrdljivo pipi v usta. Nevednost in nespametnost staršev igra tudi tu veliko vlogo in je večkrat neposredni vzrok prezgodnej smrti otrok. Zato tudi po pravici trdi raš nemrtni Slomšek: "Za mladino je bolje biti brez denarja kakor pa brez vladarja! Mehkužno vzrejeni otroci so puhli repi podobni, vse svoje žive dni rahli, sebi in svojim ljudem velika nadloga. Če pa mislijo starši, da se otrok poboljša, ko obiskuje šolo, znajte kaj pravi isti Slomšek: "Svet se po samih šolah ne poboljša, ako ne položijo starši doma pravega temelja. Tedaj prva skrb za poštano in plemenito vzgojo otrok je izročena staršem, ker, ako otroci prve sole ne najdejo doma, ostanejo vse svoje življenje kilov rod. Prvo seme poučenja staršev najgloblje pada, najdalje ostane in obrodi tudi najlepši sad. Če ne skrbe starši za pravo vzgojo svojih otrok, če se jim popušča pri vsaki stvari, tedaj si sami šibo pletejo, s katero jih bodo

ni izginila okolica Marinjana. Ko pride domoz, dene ženi denar v narodje, dej pokaže pismo glede vrta ter razloži, kaj je vse prestal. — "Prav imaš," je menil, "ko me oštevaš, da sem preveč klepetav in odkritosrečen; da izblebetam, kar mi pride na um, in ne znam držati jezika za zohmi. Ali ne boj se, zdaj pa sem se zaobljubil" da ne bom govoril več, kot je potrebno; saj vidim, da sem le čudežno vsel tako veliki nevarnosti!"

Ne bilo bi slabu, ko bi tudi mogičniki slišali včasih kaj drugega, nego le sladkanje in priljubljene besede. — Seveda za govorca to ni zdravo. — Kjer je veliko govorjenje, in brez greha (Salom.) Kdor je nepremičljen v govorjenju, se mu bo slabo godilo. (Salom.) Kdor mnogo klepetava, je zoprni (Sirah). Kdor mnogo govoriti, rani svojo dušo (Sir). — In kar se mene tiče, mislim si nekako tako — kadar me grajajo, da nisem zgovoren in ne znam govoriti: "No, meni je prav, hvalite pa druge, ki so zgovorni; seveda samo teda, če znajo pri svoji gostobesednosti vselej — prav in modro govoriti?!"

Te Šimir.

otroci enkrat od hiše podili, ker razuzdani otroci so staršev počasna ali gotova smrt. Zato pazite na svoje otroke z budnim odesom!

(Konec pride.)

Politični pregled.

Parlamentarni položaj. — Program za bodoče parlamentarno zasedanje je določen sledeče: Trgovinske pogodbe, rekrutni zakon, moravskka vseučiliščna zadeva in volilna reforma. Gleda moravskega vseučiliščnega vprašanja je namreč baron Gantsch že obljubil, da ga predloži v bodočem zasedanju. Tudi italijansko vseučiliščno vprašanje pride najbrže na vrsto. Gleda volilne reforme so se vse stranke zedihi, da pride na vrsto kot zadnja točka.

Kulturna delavnost dunajskih Čehov. — "Český spolek pro šíření lidové osvěty v Vidni" je letos dovršil 10. leto svoje važne delavnosti. — Namen tega društva je med dunajskimi Čehi in med Čehi na Sp. Avstrijskem siriti narodno zavest in omiku. Namen ni majhen glede na malo sredstev in na pomanjkanje delavnih moči, s katerimi razpolaga to društvo. In vendar društvo se more ponašati z lepim sadom svoje desetletne delavnosti. — 12.000 knjig je razširilo med spodnjeevropskimi Čehi v obliki treh večjih osrednjih knjižic in 40 manjših društvenih knjižic. S pomočjo delavskega društva "Omladina" je ustavnilo in vzdržuje čitalnice v III. okraju in sedaj ustanavlja enako čitalnice v X. okraju. V zadnjih letih je društvo prirejalo tudi pončna predavanja; lani je bilo 24 predavanj, letos 20. Razun tega prireja obiskovanja dunajskih muzejev in razstav.

Zaupni shod katoliške narodne stranke na Moravskem. — Dne 28. m. m. se je v Brnu vršil zaupni shod katoliške narodne stranke moravske. Udeležilo se ga je okrog 1000 zaupnih mož iz cele dežele. Poslanec dr. Hruban je govoril, "o političnem položaju v državi in deželi"; poslanec dr. Koudela, "o novem volilnem redu za deželní zbor moravský", poslanec Ševčík pa, "o novem deželnem zakonu, glede narodne razdelitve šolskih oblasti in rabe obeh deželnih jezikov pri avtonomnih oblasteh na Moravskem". Resolucija pozdravlja posebno odpravo indirektnih volitev v kmečki kuriji in zvišanje mandatov v tej kuriji na 53. Resolucija zahteva nadalje češko univerzo v Brnu; se izreka za splošno in enako volilno pravico, a je proti strankarski geometriji, zagovarja proporcionalno zastopstvo političnih in narodnih manjšin, zahteva volilno obveznost in svobodo volitve. Nadalje izjavlja resolucija, da je naloga stranke, varovati in krepliti ne le narodne, ampak tudi verske in naravne interese naroda. Zato naj se organizacija katol. narodne stranke nadalje razvija in povsodi; posebno pri volitvah, varujejo narodni in verski interesi. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Veliki strankarski odbor šteje 70 članov, ožji odbor je izvolil za načelnika poslanca Morica Hrubana, dr. Pospíšila za I. in posl. dr. Koudela za II. podpredsednika. K sklepnu je dr. Hruban pozival vse, naj gredo odločno na volilno delo. Shod je trajal od pol 11 do 2. ure popoldne.

Kriza na Ogrskem. — "Budapesti Hirlap" poroča, da baron Fejervary kmalu odstopi, z njim pa odstopita tudi ministra Bibar in Lukacs. Novo ministerstvo prevzame sedanji trgovinski minister Vörös. Ako do 1. marca ne nastopi nova vlada, bo sedanja vlada na redbenim potom izvedla trgovinske pogodbe in avtonomni carinski tarif.

Združljavost na Ogrskem. — Na Ogrskem se dogajajo redi, ki pričajo o strašni podvijanosti madjarskega ljudstva. V torek dogodil se je namreč v Debrecinu ta-le slučaj: Ta dan se je pripeljal v Debrecin novoimenovani veliki župan Gustav Kovac. Na kolodvoru pričakovala ga je ogromna množica ljudstva. Ko je dospel vlak na postajo, približali so se nekateri ljudje k vozu, v katerem se je nahajal Kovac. Olpril so siloma vrtili in povlekli so iz voza že starega Kovaca ter ga položili na mrtvaški voz, katerega so v ta namen pripeljali na postajo. Vsa-kokrat ko se je Kovac ganil in je hotel stopiti z voza, začeli so ga pretepati tako, da je bil že na pol mrtev in polnoma v nezavesti, ko je prispeł mrtvaški voz do hraniliščnega poslopja, v katerem se je imel nastaniti Kovac. Šele

tu je prihitelo nesrečnežu na pomoč vojaštvo ter ga strgal iz rok podijvane množice. Govori se, da so Kovaca s pretepanjem tako izdelali, da bo težko okreval.

Bela kujiga Vaikana. — Minolo soboto je bila razdeljena bela knjiga Vaikana. Ima naslov: "Ločitev cerkve in države na Francoskem. Popis in dokumenti". Popis sestoji iz predgovora, 9 členov in podatku. Priloženih je 47 listin. Bela knjiga ima 273 strani.

Novi papežev konzistorij se bo vršil baje meseca januvarja ali februarja. O tej priliki objavi papež, kakor se v vatikanskih krogih zatraja, formalen protest proti ločitvi cerkve od države na Francoskem. Na tem konzistoriju izroči papež nadalje kardinalski klub nadškofoma v Ševilji in Jegrju. Govori se tudi, da bo imenovanih nekaj novih kardinalov, med temi se navaja tudi beneškega patrijarha Cavallari-ja.

Novo Italijansko ministerstvo. — V Berolini sodijo, da ostane novi italijanski minister Giuliano prijatelj trozvezzi in bode nadaljeval politiko svojega prednika Tittonija. To sodijo že zato, ker je imenovan za državnega podstajnika v italijanskem ministerstvu za zunanje stvari marki di Bugnano, zaupni prijatelj Tittonjev.

Napeto razmerje med Rusijo in Nemčijo? — "Times" poročajo iz Peterburga, da provzroči lahko vstaja v balistički pokrajini mednarodne spore. Baje so zelo napete razmere med Rusijo in Nemčijo. Nekaj je vsekakor v zraku, ker je nemški cesar te dni tako ostentativno govoril, da na njegovem dvoru ni vojne stranke in če bi bila, bi on nastopil proti njej za mir. To je nekako tako, kakor so Japonci govorili pred vojsko ...

Pretekli ponedeljek so bili oddaljeni uporni Lehi kakih 12 km. od Rješice. Kmečko prebivalstvo je beželo v mesto. Oslasti so bile brez moči, ker so imeli na razpolago le en eskadron dragoncov in 30 kozakov.

Jako resen je upor v kurskem mestu Talsen. Prekučuhli so napadli vojaško orožnico in zaplenili 300 vojaških pušč. Nato so obstreljevali dragonsko vojašnico Dragonci so bili prisiljeni, da so se umaknili, a so se kmalu vrnili ojačeni s pehoto in dvema topoma. Pri obstreljevanju iz topov je nastal požar, ki je uničil polovico mesta. — Iz Švice je odpotovalo 300 Baltov in Rusov v Rigo.

Novi črnogorski škof. — Za škofa v Ostregu v Čraigori je imenovan Kiril Mitrović, dozdaj profesor bogoslovja v Zadru.

Bombe v Macedoniji. — Kakor poročajo francoski agenciji "Havas" iz Soluna, so prišli blizu Seresa te dni na sled velikanski bolgarski zaroti. V neki hiši, v kateri prebivajo Bolgari, našli so 350 bomb, ki so bile že popolnoma dovršene. Poleg tega pa je bilo tam še materiala, iz katerega bi se dalo napraviti čez 1200 bomb. Našli so tam tudi veliko zalogorožja, streljiva in razstreljega gradiva. Žipri so vse polno Bolgarov.

Posledice vojne na Japonskem. — V treh severnih japonskih pokrajinah grozi z vso resnobo lakota. Nad tri milijone ljudi nima za zimo nobenega živeža več. Govori se, da bo lakota zahtevala več človeških žrtev, kako jih je pobrala rusko-japonska vojna. Vlada je priskrbela za obsežne odredbe. Vendar je vlada še vedno tako ponosna, da odklanja pomoč inozemstva. Vključ temu se je sestavil pomočni odbor inozemcev.

Dogodki na Ruskem. — Uradno se razglasila iz Varšave, da je brzjavna zveza z inozemstvom zopet v rednem stanju.

Revolucija v Moskvi je popolnoma potlačena, tako se glase zadnja poročila, katera so prinesli listi o revolucionarnem gibanju v Moskvi. Tudi iz drugih russkih mest in pokrajin se poroča, da se povračajo stvari na bolje. Po vseh mestih in tovarnah so zopet začeli delati. Železnice so začele zopet redno prevažati ljudi in blago. O strajku poštnih in brzjavnih uslužbencev tudi ni več govora.

Dopisi.

Pevna. — Dne 29. preteklega meseca smo imeli ganljiv pogreb. Pokopali smo g. Cecilio Komavli, edino hčerko posestnike gospe Terezije Komavli.

Dva dni pred svojo smrtno je bila pokojnica še v Gorici, da si nakupi raznega blaga za balo. Nadejala se je, da v malo dneh stopi pred oltar s svojim ženinom; a kruta, neizprosna smrt jo je že dne 28. preteklega meseca iztrgala svojim dragim iz naročja ter položila na mrtvaški oder.

Da skažemo zadnjo čast prerano umrli šele 19 let stari, zbrali smo se v mnogobrojnem številu znanci, prijetljivi iz domači vasi, kakor tudi iz Gorice. Domači pevci so ubrano zapeli ob hiši žalosti "Ločitev" in ob grobu "Jamica".

Naj v miru počiva predraga pokojnica. Žaljuči materi, kojo je zadel tako hud udarec, naše najiskrenje sožalje.

Iz Idrije pri Bači se nam poroča, da je bivši mesar Andrej Pičulin iz Bače dne 26. decembra v Bogu zaspal ter zapustil ta svet v hudi nagli bolezni. Napadel ga je namreč nenadoma madron na črevih tako hudo, da ni bilo več mogoče rešiti njegovo življenje. Prišel je sicer zdravnik, ali bilo je že prepozno, ker je že prej zatilnil oči. To je hud udarec za obče spoštovanju družino Pičulino. Bil je vendar še pred smrtno z Bogom spravljen od gospoda dušnega pastirja, kakor pritiče pravemu katoličanu. Mlad je zapustil ta svet, še komaj 35 let star. Žaljuča družina Andreja Pičulina in še žive sestre in brat, izjavljajo tem potom srčno in udano zahvalo vsem onim, kateri so se udeležili pogreba, ter so skazali človekoljubje in sočutje do pokojnika. Vsem skupaj srčna zahvala!

Naj v miru počiva!

Žaljuča družina.

Novice.

Duhovske spremembe. — Č. g. Franc Setničar, kaplan na Placuti, je imenovan za kancelista knezo-nadškofijskega ordinarijata v Gorici; č. g. Ivan Tabaj, prefekt v deškem semenišču, za kaplana na Placuti; č. g. Karol Oblak, I. kaplan v Komnu, za kurata v Gorjanskem; č. g. Valentin Pirec, II. kaplan v Komnu, za I. kaplana tamkaj; č. g. Franc Lavrenčič, kaplan v Devinu, za II. kaplana v Komnu ter č. g. Ivan Mezinec, novomašnik, za kaplana v Devinu.

Imenovanje. — C. kr. višji okrajni komisar v Gorici g. Guido Polley je imenovan za voditelja okrajnega glavarstva v Kopru.

Premesčenje v politični službi. — Okrajni komisar v Gradišču, gosp. Josip Gassar, premesčen je k okrajnemu glavarstvu v Gorici.

Odlikanje. — C. kr. višji gozdni komisar g. Konrad Rubia je dobil Franc Jožefov red.

Za "Slov. sirotišče": P. n. gg. Karol Zorn 20 v, Štefan Hlede 40 v, Anton Terčič 20 v, Franc Grobiša iz Temnice 1 K, Anton Figelj 1 K, Jernej Kopač za odkupnino novoletnih voščil 20 K.

Bog vsem našim dobrotnikom stotero poplačaj!

Za Alojzijeviče: č. vikariat Vi polže 10 K, pred. g. Tom. Rutar 10 K, pred. g. Jan. Nep. Murovec 20 K pred. g. Alf. Poljsak 10 K, pred. g. Ed. Štrekelj 5 K, in g. Jern. Kopač 10 K za odkup novoletnih voščil, g. Ed. Claucig 10 K in g. Mart. Poveraj 5 K za novo leto, M. L. 1 K, N. N. 3 K; pred. g. Jan. Kraličić nabral v Solkanu 89 K 20 v in 215 kg krompirja, 105 kg turšice, 47 kg ječmena, 41 kg ajde, 10 kg fižola, obč. Pečine 1 vrčno ajde.

Bog stotero povrni!

Dar. — Uprava "Prim. Lista" je prejela za "Alojzijeviče" 5 K, katere je daroval za odkupnino od novoletnih voščil g. Martin Poveraj, krojaški mojster v Gorici in Valentin Batič, kaplan v Tolminu 10 K.

Za "Sirotišče" č. g. Valentin Batič, kaplan v Tolminu 2 K.

Za "Solski Dom" č. g. Josip Kodelja, župnik v Št. Martingu 5 K.

Za družino † Val. Vuga, člana "Slov. katol. delavskoga društva v Gorici" so darovali: Karol Petan 40 v, Fr. Setničar 1 K, Jos. Ličan 1 K, Luka Križnič 60 v, Andrej Fajt 1 K 40 v, Fr. Blažiča 20 v, Viktor Tomsič 20 v, Kat. delavsko društvo v Gorici 2 K, Kofol 50 v, Turel 20 v, Alojzij Žniderič 20 v, trgovec Dekleva 40 v, prelat dr. Josip Gabrijelčič 60 v, Hapaher Uršula 40 v, vikar Edv.

Štrekelj 2 K, N. N. 50 v, J. H. 1 K, Fr. Novič 30 v, vikar Karol Čigon 1 K 20 v.

Za pogorelca Janeza Ivančiča v Smasti so darovali sledenči: Duhanjani iz libušenske duhovnije zbrali za prvo silo 154 K 60 v, pred. g. Fr. Marinič, župnik v Kojskem 4 K, pred. g. Janez Ev. Jarec, kurat v Ročinju 6 K, pred. g. Otilij Medveš, vikar v Trenti 4 K, Neimenovan 1 K, Neimenovan 1 K, Neimenovan 1 K. Srčna hvala vsem! Bog plačaj! Novih darov prosi kuratni urad na Libušnjem.

Ivan Leben,
kurat.

Predavanje priredi dne 6. t. m. na dan sv. Treh kraljev "Katoličko delavsko društvo" v Mirnu, in sicer ob 4. uri popoldne v društveni dvorani. Predaval bode g. dr. Breclj o alkoholizmu.

Odbor.

Vojška straža pri "Montu". — Pri "Montu" bodo imeli od slej naprej od 6. ure zvečer pa do 6. ure zjutraj vojaško stražo.

Pretep. — V soboto zvečer je plo več vojakov v krčmi Ivana Murovca na Kornju. Med njimi je bil tudi jeden korporal. Na tega sta imela pa dva vojaka posebno piko in začela sta mu že hudo žugati. Da bi ne prišlo do krvavega pretepa, stopil je vmes krčmar Murovec in je začel vojake miriti, kar se mu je pa slabo izplačalo. Jeden izmed omenjenih dveh vojakov se je spravil namreč nad Murovca in ga je začel pretepati. Vrgel ga je celo na tla ter ga je z bodalom ranil, in sicer lahko na roki in na hrbtni. Vojaka sta bila naznanjena vojaški oblasti.

Cirkus Barnum pride v Gorico iz Marsilje maja meseca s 600 ljudmi in 500 konji na 2 posebnih vlagih. V dveh urah bo postavljen ogromni šotor, ki bo pokrival 50.000 kvadratnih metrov. Tistih prirodnih čudežev ta cirkus več nima, zato pa bo predstavljal krvave boje med Rusi in Japonci in različne vratolomnosti. Lastnik je ameriški miliarder, ki mu je ta cirkus za šport. Vožnja iz New-Yorka v London ga je stala 300.000 frankov, pa je še 60 slonov pustil doma. Šel bo skozi glavna avstrijska mesta na Nemško.

Najdeno truplo. — V sredo so našli med skalovjem, nahajajočim se blizu Doljakove parne žage pri Solkanu truplo onega Andreja Jana iz Gor. Tri buše, o katerem smo svoječasno poročali, da se je izgubil, vračajoč se domov s Štajerskega, kjer je bil s svojim bratom in nekaterimi drugimi sovačani na delu. Skalovje, med katerim so našli ne-srednikovo razbito truplo, se nahaja blizu ceste, ki pelje na Sv. Goro. Nesrečne je bil, kakor smo poročali, še precej vinen, in je najbrže sam zašel na rob propada, kajti o kakem ropu se ne more z gotovostjo sumiti, ker so našli pri Janu 88 K denara.

Poste restante - pošiljatve. — Trgovinsko ministerstvo je odredilo, da se v bodoče na zahtevanje stranke pošiljatve s šifro-naslovom pošiljejo v stanovanje prejemalca. Pri tem si pa poštna uprava pridrži pravico, zahtevati od prejemnika v dvomljivih slučajih dokaz identičnosti. Ta dokaz je podati ali pri prošnji za pošiljanje ali pa pri dostavljanju.

Poštne znamke se podraže. — Ministerstvo za trgovino namerava baje povišati pristojbino za pisma. Namesto sedanje znamke za 10 stot. uvede s 1. marcem t. l. baje znamko za 12 stot.

Zadeva učitelja Ivance pred upravnim sodiščem. — Uprav. sodišče na Dunaju je razpravljalo 28. dec. m. l. o pritožbi ljudsko-šolskega učitelja Frančiška Ivance v Kranju. Kranjski deželniki šolski svet in načelno ministerstvo sta odtegnila Ivancu tretjo petletno doklado, ker je imel dve disciplinarni kazni zaradi surovega postopanja z učenci. Ivanc je zastopal sam svojo pritožbo pred upravnim sodiščem in izjavil, da je bil disciplinarno kaznovan vsled ovadov iz političnih razlogov in ima pravico do doklade, ker je poučeval vedno z uspehom. Kot učitelj služi že 25 let in ima le 100 krov mesečne plače vsled česar je prisiljena njegova žena, da živa za druge ljudi. Upravno sodišče je odklonilo pritožbo, češ, da učitelj nima le dolžnosti skrbeti za pouk, marveč tudi za versko navrno vzgojo. Surovo postopanje z učenci pa nasprotuje spodobnim navadam, vsled česar je opravičeno, da se Ivanc ni priznala petletna doklada-

Razpisana cestarska služba. — Razpisani je natečaj za podelitev cestarske službe v Divači, v stavbem okraju tržaškem. Prosilci naj svoje prošnje z dokazom, da so zmožni slovenskega in italijanskega jezika in da znajo vsaj nekoliko čitati in pisati, uložijo do 31. januvarja 1906 na c. kr. namestništvu v Trstu. Oziralo se bo v prvi vrsti na tiste, ki so vsaj nekoliko večji nemškemu jeziku.

Nad vse komičen slučaj se je zgodil te dni v Trstu. Mornariško polveljstvo v Pulju je pozvalo tržaško policijo, naj išče v Trstu nekega ubežnika, ki jo je pred dnevi popihal iz neke vojne ladje, pripadle v Trst. Neki policijski agent se je pa pred kratkim sprehal po tržaških ulicah in je naletel na nekega mornarja. Agent ga je iz same "sitnosti" ustavil, kajti mornar ni bil čisto nič podoben fotografiji ubežnika, javljenega policiji. Mornar se ni mogel izkazati z dopnustum listom in zato ga je agent odvedel na policijo. Tu so pri preiskavi zasledili, da je oblek, ki jo je imel na sebi, last ubežnika, ki ga je tržaška policija iskala. Uganko je rešil arretirani mornar, ki je izpovedal, da pozna določnega deserterja. Ubežnik je prišel namreč nedavno k njemu, civilistu in ta mu je kot prijatelj posodil svojo obliko, sam pa je vzel mornarjevo, ker ni imel druge. Valed te prevelike prijaznosti je prišel v toliko zadrgo, da bo moral sedaj še on sedeti v zaporu.

Društveni koledarček za l. 1906 je izšel. Nekoliko pozno je sicer za koledarček, če izide šele decembra, a koledarčko uredništvo ni povzročilo zamude. Posrečilo se nam je izvedeti, kje je krivda. V naše začudenje smo izvedeli, da nekatera društva niso pravočasno poslala letnih poročil. Vemo, da ne iz slabega namena, a vsekakor prav pa le ni. Upamo, da prihodnje leto ne bo treba pričeti ocene s takim rahlim migljejem, prizadetim društvenim vodstvom, ki so provzročila letošnjo koledarčko zamudo. Nas je prav razveselil rdeči "Zvezni Koledarček". Vsakdo, ki mu je mari pošten napredek slovenskega ljudstva, naj bi imel "Koledarček". Priporočamo ga najtoplje slovenskem delavstvu. Tvarine ima dovolj za vsakega, ki mu niso mari le prazne čenče ali pa kaki prismukneni romani. V poročilu o zborovanju "Slov. kršč. soc. zveze" v Mariboru dobi vsak raznovrstnega građiva. Oni, ki tožijo, da nimajo tvarine za predavanja, je dobe kolikor hočejo. Društva in osobito društvena načelstva naj poskrbe, da te sklepke izvrši. Naši delavski organizaciji je posvečen poseben oddelek, ki opisuje vedeje prireditve našega delavstva. Ob tej priliki opozarjam delavska društva na sklepke I. vseslovenskega shoda pri D. M. v Polju. Skrbite, da se prav povsod tudi izvrši. Opis mladeničkih shodov na Štajerskem je velezanimiv. Kaže, da vrla štajerska mladina ne drži križem rok. Leta tako naprej! Vrlo deluoča štajerska organizirana mladina, naša nuda, naš up obrne gotovo svojo pozornost tudi na delavsko združevanje, ki je na Štajerskem, še pomajkljivo. V "Navodilih za zvezna društva" pa najde vsak, kar poželi in potrebuje. Društva naj bi le izpolnjevala nauke navodil. Prav dobro služijo tudi navodila voditeljem "Čebelic". Jako prav pridejo tudi tabele za računanje vsebine okroglega, tesanega in žaganega lesa v kubičnih metrih. Gospodarski zapisnik pa nemo kliče svojim naročnikom: Imejte v redu svoje gospodarstvo, vpisujte svoje dohodke in stroške. Društveni seznam kaže, da je v "Zvezni" 133 društva z 9720 člani. Koledarčku je nekoliko nagašal tiskarski škat, a to radi spregledamo pri njegovi izborni vsebini. Lična knjižica stane 1 K, naročila naslovite na naslov g. Luka Smolnikar, stolni vikar, Ljubljana. Ker je na razpolago še nekaj lanskih "Koledarčkov", opozarjam delavstvo, da je v njem mnogo za delavstvo velevažnih sestavkov. Segajte torej pridno po "Društvenem koledarčku".

Kako je ravnat z ozeblimi udi? — Predno greš spati, vzemi gorečo lojevo svečo in okapaj z njo dotično mesto tako na debelo, kot je širok nožev hrbet. Ako imaš ozeblime na nogah, obuj čez noč volnene nogavice, katerih pa ni treba drugi dan menjati. Ako pa so ozeblime na roki, nataknji nanjo volnene rokavice. Sveda je treba svečino plasti drugo jutro z gorko vodo odstraniti.

Potres. — Na novega leta dan so imeli v Zagrebu in v okolicu še precej

močan potres, ki je napravil na poslopjih mnogo škode. Iz Zagreba se poroča dne 2. t. m. o tem potresu to-le. Močnim potresnim sunkom, ki so bili v mihi noči, so sledili danes ob 12 in ob 12. uri 10 minut še drugi močni potresni sunki. Določena je bila posebna komisija, ki ima nalogo prepričati se o škodi, katero je provzročil potres na 37 poslopjih. V stolni cerkvi je napravil potres na glavni steni veliko razpoklino, istotako v cerkvi sv. Marka. V Ljubljani šoli pri Sv. Duhu so morali ustaviti podak. Tudi se menišče so zaprli, in bogoslovi so se podali domov. Iz vseh vasi iz okolice prihajajo poročila o potresu. V vasi Kukrije je potres porušil baje več hiš, in so ljudje tam zlaj brez strehe. Tudi tje so se poslale posebne komisije, da se prepričajo o škodi, katero je napravil potres. Iz Kapošvara poročajo, da je bil tam močan potres v terek zjutraj ob 4. uri, ki je trajal 20 sekund in ki je napravil prav mnogo škode. — Slična poročila prihajajo iz drugih mest. — Tudi v Gradcu in v njegovih okolicah so čutili v terek zjutraj okolo pete ure še precej močan potres, ki pa ni napravil skoraj nikake škode.

Družba sv. Cirila in Metoda je po gg. bratih Perdanih prejela zadnje decembrove dneve 2000 kron kakor prispevek od prodanih vžigalic za drugo polletje 1905. Netite, Slovenci, ogenj iz teh vžigalic — naši družbi je to nareden ogenj.

Požar uničil 40 hiš. — V terek je uničil v Mühlbachu na Ogerskem požar, med katerim je razsajal hud vihar, 40 hiš. Zgorelo je tudi jako mnogo krme.

Zločnike v ženski obleki. — V Berolini so prijeli trgovca Sommerja iz Hamburga, ki se je pripeljal tja iz Stettina v ženski obleki. Mož je mnogo destrandiral.

Izredna hvaležnost. — Te dni je umrl v Massachusetts neki g. Walker. Zapastil je štirim damam "iz hvaležnosti, da so odklonile njegove ženitovanske ponudbe", vsaki 25.000 do arjev.

Loterijske številke.

30. decembra.

Dunaj	21	6	65	8	38
Gradeč	78	11	12	33	60

od Vojaško in navadno orožje.

P. N.

Ker nameravam svojo trgovino uravnavati vedenoma za prodajo izgotovljenih oblek, prodajam krojno blago po znižani ceni 95% tovarniške cene. Kdor se hoče po ceni obleči, ima zdaj ugodno priliko, posebno črno dobro blago za novice. Jamčim zato, da mu ostane v spominu tvrdka M. Poveraj, na Travniku v Gorici.

Priprave za duhovski stan.

Duhovske kape, ovratnike itd.

Zgubil se je v Bukovici lisasti

lovske pes

Odlkovana svečarna
na paro
v GORICI

v ulici sv. Antona štv. 7.

Priporoča preč duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska kg. à 4.90. Za pristnost jamčim z K 2000. Sveče za pogrebe, za božična drevesa, zavitke iz voska, mèd najfinejše vrste po nizki ceni.

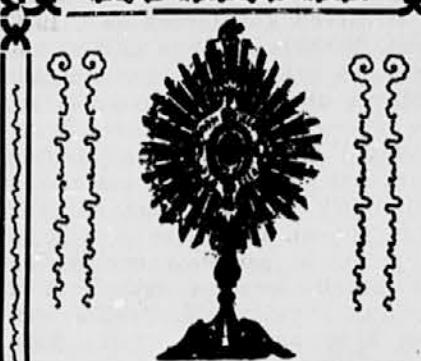
I. Primožič
slovenski optikar v Gorici
ulica Vetturini 3,

priporoča č. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogu
optičnih izdelkov
in sicer vsake vrste očal, barometre, topomerje, zdravniške topomerje, dajnogled, vase za vino, žganje itd.
Sprejema naročila in poprave in pošilja na dom.

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolje v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mlijsveče prve in druge vrste, namreč ob $\frac{1}{2}$ kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidarski & Valenčič. Žveplene družbe sv. Cirila in Metoda, Moko iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmannovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Tržne cene.	
Za 100 kg.	
Kava: Ceylon . . .	K 294 — do 300 —
" Portorico . . .	260 — " 280 —
" Santos . . .	210 — " 230 —
Slakdor . . .	76 — " 80 —
Otrobri debele . . .	12 — " 14 —
drobne . . .	12 — " 13 —
Petrolij v sodu . . .	42 — " 48 —
" zaboju . . .	18 — " 18.50
Moko ogerska:	
št. 0 K 30.40 št. 1 K 29.20 št. 2 K 28 —	
" 3 " 27.20, " 4 " 26.40, " 5 " 25.20	
št. 6 K 28.20	

Teod. Slabanja
zlatar, ulica Morelli št. 13.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se daje na znanje, da se prodajajo cerkv. posode po znižanih cenah. Izdeluje se vsakovrstne predmete iz srebra, alapke in medi po najnovejših vzorcih. Popravljajo se uže obrabljeni cerkv. priprave, posrebre in počlači se z ognjem. Sprejemo se tudi vsakovrstna dela v izrezljanju posamnik črk in monogramov itd. Ilustrovani cenik zahtevci brezplačno. Zaboji poštne prosti.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Najzanesljiveje izvrševanje
pleskarstva
(slikarstva)

kakor izvrševanje napisov, slikanje sob in sploh vseh v to stroko spadajočih del izvršuje

Jos. Makovec

v Gorici, ulica Morelli št. 9
Specijalist v imitaciji
na lesovju.

Karol Draščik,
pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno diplomo najvišjega priznanja
Jubilarna razstava na Dunaju l. 1898.
v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo
izvršuje naročila vsakovrstnega peciva
tudi najfinejšega, za nove maše in godove
kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natanko po želji gospodov naročnikov. —
Priporoča se za nje svojim rojakom v
mestu in na deželi najljudnejše.

And. Fajt,
pek. izvedenec Gorica
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna
hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, kakor za
nove maše in godove, kolače za
birmance in poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natanko po želji naročnikov. Ima in prodaja
raslične moke, fina peciva, fina
vina in likerje po smerni ceni. Za
Veliko noč posebno goriško pinco
in potice itd.

Centralna posojilnica
registrovana zadruga, Gorica, ul. Vetturini 9

Posuje svojim članom od 1. nov. t. l.

na mesečna odplačila v petih letih
in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi
vred, za vsakih 100K glavnice 2K na memec.

Posuje svojim članom od 1. aprila t. l.:

na menico po $5\frac{1}{2}\%$, na vključbo po 5%
z $\frac{1}{8}\%$ upravnega prispevka za vsacega pol
leta. Obrestna mera za hranične vloge je
nespremenjena.

Gorica, via Teatro 20.
Glediščna ulica.

Viktor Toffoli
velika zaloga oljkinega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno 32 kr. liter, fino 36 kr., fineje 40 kr., bolje 44 kr.,
dalmatinsko 48 kr., istrjansko 56 kr., Corfu 56 kr., Bari
60 kr., Lucca 70 kr., Nizza 80 kr., Najfinejše 1 gld. liter.

Priporoča se preč. duhovščini in slav.
cerkvenim oskrbnistvom.

Gorica, via Seminario 10.
Semeniška ulica.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medyatov hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

vsprejema :

- zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
- zavarovanja zvonov proti poškodbam in
- za nižje avstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
 - zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 in., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisiljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
 - zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Zastopnik za pokneženo grofijo goriško-gradiščansko je vodja „Centralne posojilnice“ v Gorici.

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer se ni stalnih poverjenikov se proti provzimi nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

Svoji k svojim!